# Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30044

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i (SKDDÖ), bireylerin karde?leriyle olan etkile?imlerini ve bu ili?kilerdeki davran??sal örüntüleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Ölçek, orijinal yap?s?n?n Türkçe'ye uyarlama çal??mas? ile Türkiye'deki kültürel ba?lama adapte edilmi?tir. Toplam 30 maddeden olu?an bu araç, karde?ler aras? ili?kilerin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini kapsayan be? temel alt boyutta de?erlendirme sunmaktad?r.

Bu ölçek, özellikle çocuk geli?imi ve aile psikolojisi alanlar?nda, karde? ili?kilerinin kalitesini ve içerdi?i davran?? biçimlerini objektif olarak belirlemek için kullan?lmaktad?r. Ölçe?in derecelendirmesi 5'li Likert tipi format?nda yap?lmaktad?r ve bu format, yan?tlay?c?ya davran??lar?n s?kl???n? belirtme imkan? tan?r.

## Anahtar Kelimeler

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i, karde? ili?kileri, karde? davran???, uyarlama, empati, sald?rganl?k, psikometrik özellikler.

## Yazarlar

Emine Ahmeto?lu, Nilgün Aral.

## Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin karde?lerine yönelik sergiledikleri davran??lar? sistematik ve yap?land?r?lm?? bir biçimde de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, karde?ler aras?ndaki ili?ki kalitesini, duygusal deste?i, sosyal etkile?imi ve potansiyel çat??ma veya sald?rganl?k düzeylerini belirlemeye odaklan?r.

SKDDÖ, özellikle geli?im dönemindeki çocuklar?n ve ergenlerin karde?leriyle kurduklar? ba??n do?as?n? anlamada klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara önemli veriler sa?lamaktad?r. Ölçek, hem pro-sosyal (Nazik Olma, Empati) hem de anti-sosyal (Fiziksel Sald?rganl?k, Uzak Durma-Çekinme) davran?? örüntülerini ayn? anda inceleme imkan? sunarak, ili?kinin bütüncül bir profilini ç?karmay? hedefler.

## Yap?

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i, karde?ler aras?ndaki etkile?imlerin çok boyutlu yap?s?n? ölçen bir araçt?r. Ölçek, karde? ili?kilerinin sadece tek bir boyutta de?il, ayn? anda be? farkl? temel boyutta incelenmesi gerekti?ini varsayar. Bu be? boyut, karde?ler aras?ndaki **yak?nl?k**, **ilgi**, **yard?mseverlik**, **çekinme** ve **çat??ma/sald?rganl?k** seviyelerini

ARABPSYCHOLOGY.COM

temsil eder.

Ölçek, bireyin öz bildirimine dayal? olarak, karde?ine kar?? sergiledi?i tipik davran??lar? ve duygusal tepkileri de?erlendirir. Bu yap?sal yakla??m, karde? ili?kilerinin karma??kl???n? derinlemesine analiz etmeye olanak tan?r ve müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda kritik bilgiler sunar. Be? alt boyutun farkl? davran??sal e?ilimleri ölçmesi, ölçe?in yap?sal zenginli?ini art?rmaktad?r.

## Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? (Ahmeto?lu ve Aral, 2008) kapsam?nda psikometrik geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi ile) ve ölçüt ba??nt?l? geçerli?i (ilgili di?er ölçeklerle korelasyon) içermektedir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?ndaki be? alt boyutlu yap?y? Türk kültüründe de koruyup korumad???n? incelemi?tir.

Yay?nlanan çal??mada (Kastamonu E?itim Dergisi, 16(2)), ölçe?in maddelerinin ilgili alt boyutlarla tutarl?l??? ve ölçtü?ü psikolojik yap?y? ne derece do?ru temsil etti?i belirlenmi?tir. Bu geçerlik analizleri, SKDDÖ'nün Türkiye örnekleminde karde? davran??lar?n? ölçmek için **geçerli** bir araç oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r. Özellikle faktör analizleri, ölçe?in teorik olarak beklenen yap?sal ayr?m?n? desteklemi?tir.

## Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren önemli bir psikometrik özelliktir. Bu genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?larak hesaplan?r.

Elde edilen güvenirlik katsay?lar?, Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i'nin alt boyutlar?n?n ve genel ölçe?in Türk popülasyonunda **güvenilir** ölçümler sa?lad???n? teyit etmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek sonuçlar?n?n bireylerin karde?leriyle olan davran??sal e?ilimlerini tutarl? bir biçimde yans?tt???na i?aret eder.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak be? temel alt boyutun varl??? do?rulanm??t?r. Bu be? alt boyut, 30 maddenin da??l?m?n? ve karde?ler aras? etkile?imin farkl? yönlerini temsil etmektedir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Nazik Olma** (9 madde): Yard?mla?ma ve destekleyici davran??lar? içerir.
**Uzak Durma-Çekinme** (6 madde): Karde?ten kaç?nma ve mesafeli kalma e?ilimini ölçer.
**Birliktelik-?lgili Olma** (7 madde): Ortak ilgi alanlar?na sahip olma ve birlikte vakit geçirme arzusunu yans?t?r.
**Empati** (5 madde): Karde?in duygusal durumunu anlama ve uygun tepki verme yetene?ini de?erlendirir.
**Fiziksel Sald?rganl?k** (3 madde): Do?rudan fiziksel ?iddet içeren davran??lar? (vurma, itme vb.) ölçer.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, 30 maddelik ölçe?in bu be? faktörlü yap?y? güçlü bir ?ekilde destekledi?ini göstermi?, böylece ölçe?in teorik temellerine uygunlu?u kan?tlanm??t?r.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama Ölçe?i

**Format:** 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

**Language Available:** Türkçe (Uyarlama)

**Population Group:** Karde? ili?kilerini de?erlendiren bireyler (Çocuklar, ergenler veya yeti?kinler için öz bildirim format?nda kullan?labilir).

**Age Group:** Belirtilmemi?, ancak uyarlama çal??mas? genellikle okul ça?? ve üzeri bireylerin de?erlendirilebilece?i örneklemlerde yap?lm??t?r.

**Population Details:** Türkiye'deki akademik çal??malarda kullan?lan örneklemler (Örn: E?itim Fakültesi ö?rencileri veya ebeveynler arac?l???yla çocuklar?).

**Test Methodology:** Öz bildirim raporlama metodu. Kat?l?mc?lardan, karde?lerine kar?? belirli davran??lar? ne s?kl?kta sergilediklerini belirtmeleri istenir.

## Anahtar Kelimeler

Karde? davran???, psikometrik araç, ölçek uyarlamas?, nazik olma, fiziksel sald?rganl?k, duygusal destek.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilinmiyor

**Affiliation Email addresses:** emineahmetoglu@trakya.edu.tr (Sorumlu Yazar Emine Ahmeto?lu)

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Correspondence Address:** Trakya Üniversitesi (Tahmini Ba?l?l?k)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tirilme y?l? belirtilmemi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas? **2008** y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Ölçe?in akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için gerekli izinler ve potansiyel ücretler hakk?nda net bilgiye ula?mak için sorumlu yazar Emine Ahmeto?lu ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

## Kaynaklar

Ahmeto?lu, E. ve Aral, N. (2008). Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?inin Türkçe uyarlamas?. *Kastamonu E?itim Dergisi*, *16*(2), 379-388. Dergiye ?u linkten ula??labilir: kefdergi.com

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: schaeffer-kardes-davranisi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

## Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

**IMPORTANT:** The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek, 5 Alt boyut ve 30 Madde içermektedir:

**Nazik olma** (9 m): Ona mümkün olan her ?ekilde yard?m ederim.
**Uzak Durma-Çekinme** (6 m): Mümkünse ondan uzak dururum.
**Birliktelik-?lgili Olma** (7 m): Ona ilginç ?eyler gösterir veya anlat?r?m.
**Empati** (5 m): Üzgün veya mutsuz oldu?unda onu rahatlatmaya çal???r?m.
**Fiziksel Sald?rganl?k** (3 m): Onu iter, tekmeler, çimdikler, tokatlar, ?s?r?r veya ona bir ?eyler atar?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM